

PLAZI

ANAPSIDA – řád **ŽELVY**

DIAPSIDA – podtřída ŠUPINOVCI - řád **HATÉRIE**
– řád **ŠUPINATÍ**

(podřády **JEŠTĚŘI** a **HADI**)

- podtřída – ARCHOSAURŮI – řád

KROKODÝLI

- Největšího rozmachu v druhohorách
- Suchozemští, druhotně vodní
- Rohovitý pokryv těla (destičky, šupiny)
- Žádné kožní žlázy
- Srdce – nedokonale oddělené komory
- Dýchání plícemi (u hadů levá plíce zaniká)
- Oplození vnitřní (vejcorodí nebo vejcoživorodí)
- Vajíčka v kožovitém obalu
- Vývoj přímý
- Poikilotermní organismy – limitující je pro ně vnější teplota

želvy

- Vodní i suchozemské
- Rybožravé, všežravé, býložravé
- Krunýř – chrání tělo
- Čelisti bez zubů
- Výhradně vejcorodé – kladou vejce vždy na souš
- U nás volně v přírodě jediný zástupce

ŽELVA BAHENNÍ

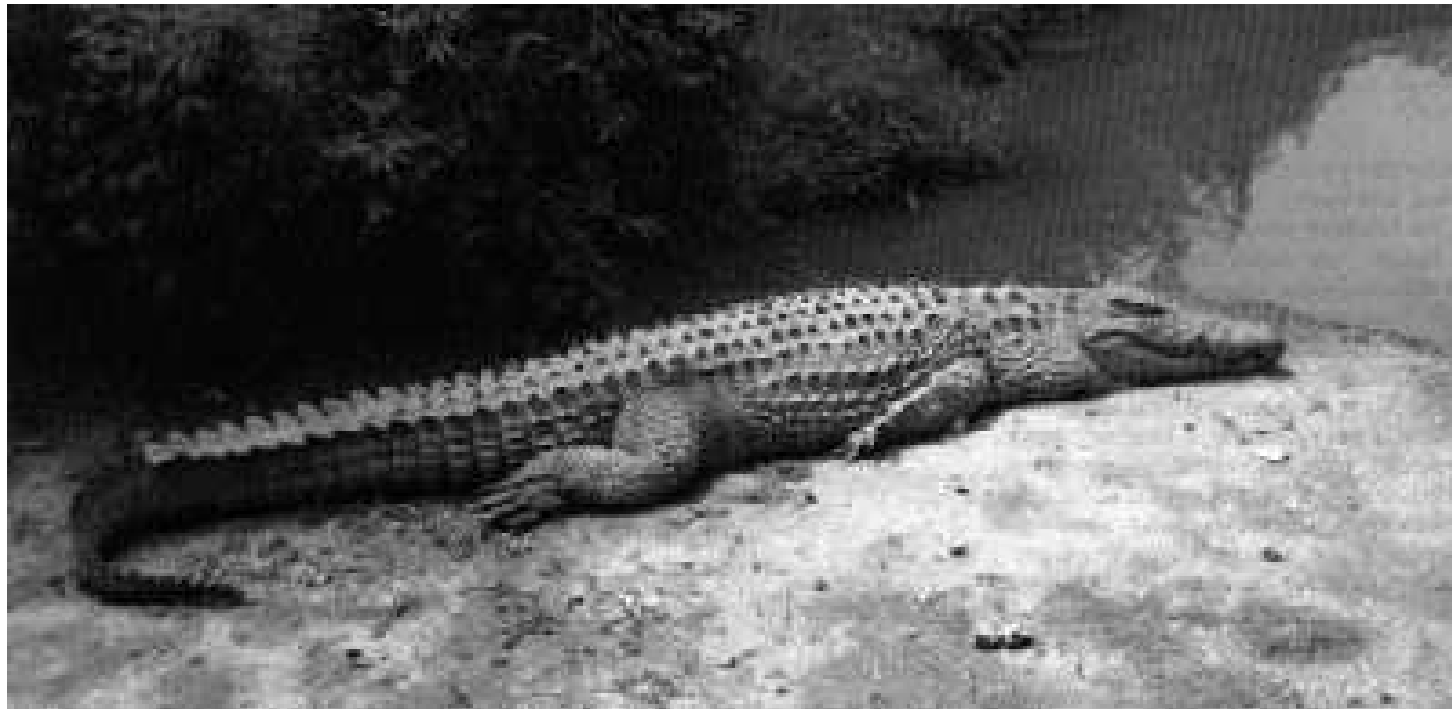

© - josef hlasek
www.hlasek.com
Emys orbicularis 6041

krokodýli

- Adaptace na život ve vodě
- Mají zuby – masožravci
- Může dýchat i s otevřenou tlamou ve vodě
- Většina sladkovodní, někteří snáší i vodu brakickou

KROKODÝL NILSKÝ

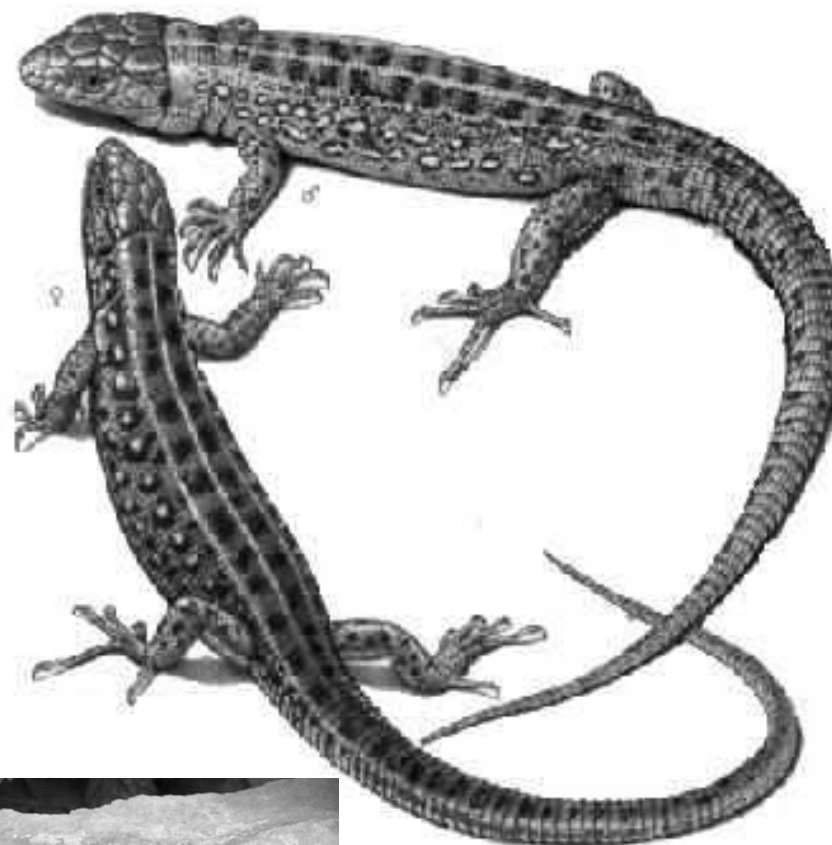
ještěři

- Dobře vyvinuté končetiny, dlouhý ocas – (jen výjimečně redukce končetin)
- Oči s pohyblivými víčky
- Někteří schopnost autotomie (odhození ocasu)
- GEKONI, AGAMY, LEGUÁNI, VARANI, CHAMELEONI, JĚŠTĚRKY, SLEPÝŠI

U nás můžeme spatřit ve volné přírodě

ještěrka zelená

ještěrka obecná

slepýš křehký

**ještěrka živorodá –
samička plná vajíček**

hadi

- Bez končetin, krátký ocas
- Spodní čelist spojena volným vazem – polykání velkých soust
- Zuby mohou být napojeny na jedové žlázy
- Většinou pozemní, stromoví, sladkovodní, výjimečně mořští
- HROZNÝŠ, KRAJTA, UŽOVKA, KOBRA, MAMBA, ZMIJE, CHŘESTÝŠ, ...

U nás můžeme spatřit ve volné přírodě

**UŽOVKA
podplamatá
hladká
stromová**

zmijsa obecná

užovka obojková

PTÁCI

- Vývojově vznikli z plazů
- Homoiotermní živočichové – umí řídit teplotu svého těla
- Přední pár končetin přeměněn na křídla – schopnost letu
- Tělo pokryto peřím – přeměněné šupiny
- Kůže suchá, bez kožních žláz – jen kostrční mazová žláza
- Srdce plně vyvinuté, čtyřdílné
- Dýchání plíce + vzdušné vaky (v dutých kostech a mezi svaly)
- V místě rozdělení průdušnice **HLASIVKY**
- Trávení – zobák – jícen – vole – žlaznatý žaludek – svalnatý žaludek – střevo, konečník - kloaka
- Nemají močový měchýř, moč je silně koncentrovaná a odchází rovnou do kloaky
- Důležitými smysly je **zrak a sluch**

- Rozmnožování: pohlavní orgány většinu roku malé – zvětšují se v době páření.
- Většina samců nemá penis, samice jen levý vaječník
- K oplození dochází přiložením kloak a vstříknutím spermatu do kloaky samice
- Spermie se spojí s vajíčkem ve vejcovodu, oplodněné vajíčko se obaluje bílkem, papírovou blánou a nakonec vápeninou kaší, která tuhne na skořápku
- Část vývoje zárodku probíhá v těle matky, vývoj je dokončen po snesení vejce a jeho následné inkubaci (zahřívání)
- Vylíhlá mláďata jsou
  - a) **nekrmivá** – opeřená, vidí a jsou schopna se o sebe postarat
  - b) **krmivá** – neopeřená, často slepá, závislá na péči rodičů

Nadřád: **BĚŽCI**

- Neschopnost lesu
- Pohyb chůzí nebo během
- **KIVI, PŠTROS, NANDU, EMU, KASUÁR**

Nadřád: **LETCI**

VESLONOŽÍ
– kormorán velký

BRODIVÍ –
volavka popelavá
čáp bílý

www.naturfoto.cz

© Jiří Bohdal

KRÁTKOKŘÍDLÍ – lyska černá

VRUBOZOBI

husa velká

labuť velká

kachna divoká

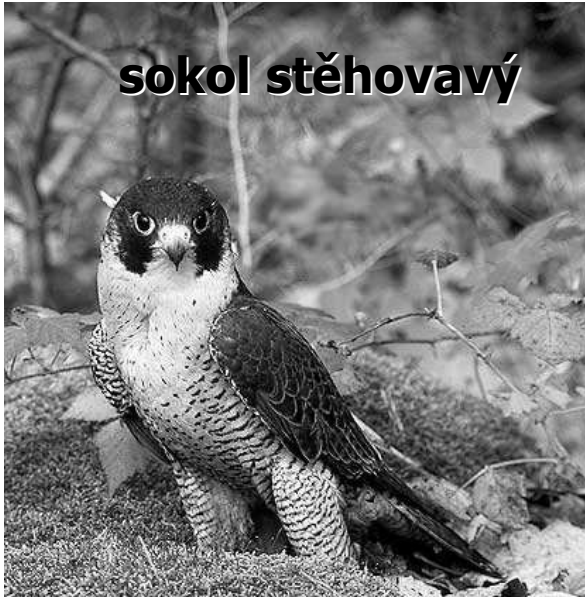
P. Dubois - 2001

Cygnus olor

DRAVCI

sokol stěhovavý

jestřáb lesní

poštołka obecná

káně lesní

orel mořský

HRABAVÍ

bažant obecný

koroptev polní

tetřev hlušec

www.naturfoto.cz

© Jiří Bohdal

křepelka polní

DLOUHOKŘÍDLÍ
- čejka chocholatá

MĚKOZOBI
- holub domácí

KUKAČKY –
kukačka obecná

SVIŠŤOUNI
- rorýs obecný

SOVY

výr velký

sova pálená

sýček obecný

puštík obecný

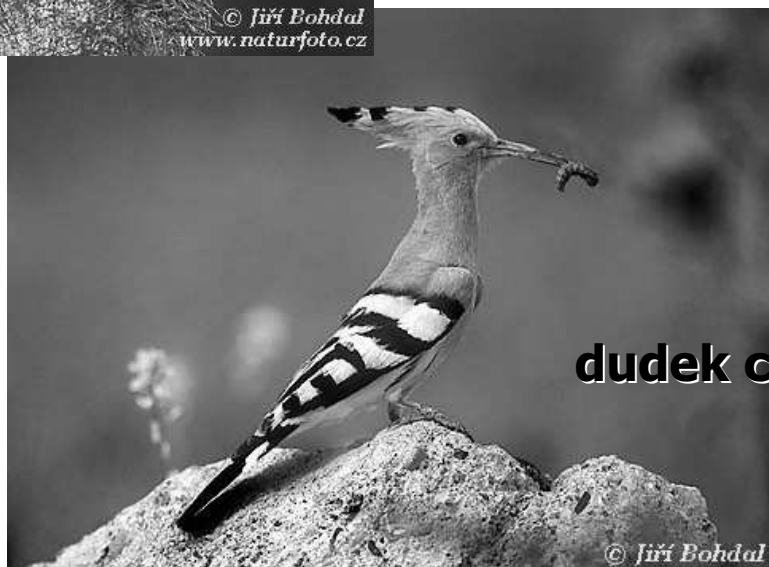
kalous ušatý

SROSTLOPRSTÍ

ledňáček říční

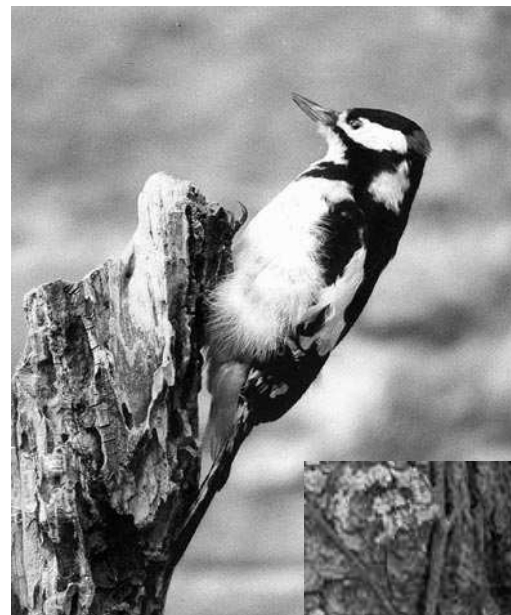
© Jiří Bohdal
www.naturfoto.cz

dudek chocholatý

© Jiří Bohdal

ŠPLHAVCI

strakapoud velký

datel černý

© O.MASUKO

www.naturfoto.cz

© Jiří Bohdal

brhlík lesní

červenka obecná

křivka lesní

PĚVCI

brkoslav severní

www.naturfoto.cz

© Jiří Bohdal

**dlask
tlustozobý**

© Jiří Bohdal
www.naturfoto.cz

sýkora koňadra

sýkora modřinka

sýkora parukářka

sýkora úhelníček

pěnkava obecná

© Jiří Bohdal
www.naturfoto.cz

havrán polní

vrána obecná

sojka obecná

straka obecná

drozd zpěvný

kos černý – samice, samec

špaček obecný

**rehek
domácí**

slavík obecný

vlaštovka obecná

jiříčka obecná

skřivan polní

zvonek zelený

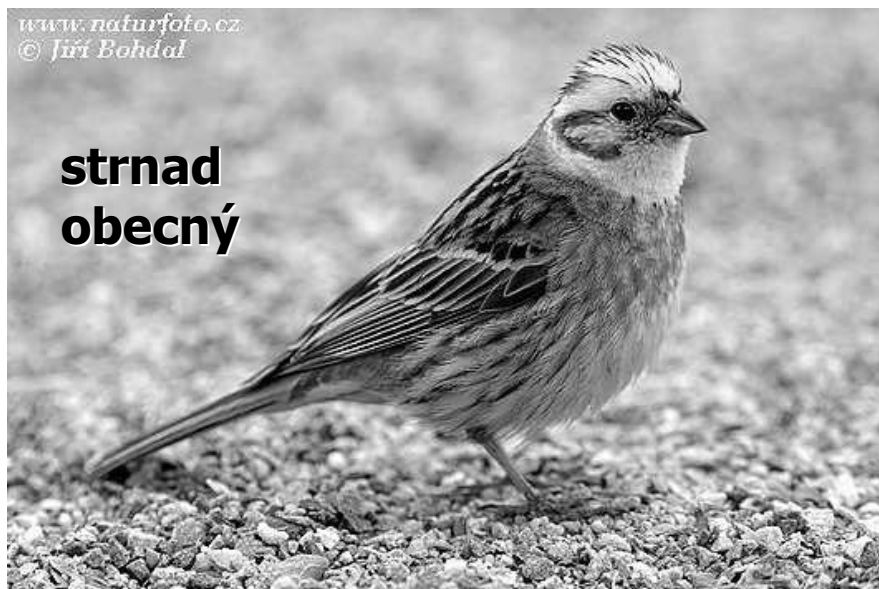
© Jiří Bohdal
www.naturfoto.cz

vrabec domácí

© Jiří Bohdal
www.naturfoto.cz

**strnad
obecný**

www.naturfoto.cz
© Jiří Bohdal

stehlík obecný

